

Bistey András

ÚJABB LAPOK A JÁSZ DEKAMERONBÓL

Az okos enged

A hevesi főszolgabíró találkozik egy szentandrászi gazda szamarasfogatával. Meg akarja dicsérni a gazdát nagy leereszkedéssel, de szégyenben marad.

Nagy úr volt Hevesen a harmincas években Makkai főszolgabíró. Az volt a szokása, hogy délutánonként, amikor befejezte a munkáját, sétált egyet a községben. Volt egy ezüstveretes botja, azt úgy tudta félkézzel pörgetni menet közben, hogy ámult, aki látta. Ha száraz idő volt, nem a járdán sétált, hanem a kocsiuton, és elvárta, hogy az arra szekerező gazdák tisztelettudóan kitérjenek előle.

Egy napon azonban szamarasfogattal találkozott. A két csacsi békésen poroszkált az úton, a kocsin senki sem ült. A gazdájuk, egy jászszentandrászi parasztember, a gyalogjárdán baktatott.

A főszolgabíró szokása szerint forgatta a botját, és ment egyenesen szembe a fogattal. A szamarak megriadtak a forgó bottól, szépen lehúzódtak az árokszélre, kitértek az útjából. Makkai egészen meghatódott, hogy lám, a jámbor állatok is hogy tudják a tisztességet, és odafordult a gazdájukhoz.

- Hallja kend - mondta barátságos leereszkedéssel -, de jól nevelt szamarai vannak!

A jász gazda odapillantott a kalapja alól, és csak úgy mentében visszaszólt:

- Nem hallotta még az úr, hogy az okosabb enged?

A retúr olcsóbb

Egy jó módú, de zsugori gazda Jászapátiról elutazik a jászárokszállási vásárra. Ott tudja meg, hogy a retúrjegy olcsóbb.

Ez a történet a század elejéről való, abból az időből, amikor megépítették a vasútvonalat Jászapáti és Vámosgyörk között. Több jász község is bekapcsolódott így a vasúti forgalomba, megélénkült a gazdasági élet, az emberek könnyebben kimozdultak otthonról.

Amikor Jászárokszálláson vásárt tartottak, az egész Jászságból özönlött oda a nép: kocsival, gyalogszerrel, sokat pedig már a nemrég felavatott vasúton.

Élt Jászapátin egy Dósa Barna nevű jómódú parasztgazda, aki szintén elment a vásárra. Megengedhette magának, hogy vonatra üljön, pedig a jegy drága volt akkoriban is. Vonat ide, vonat oda, a szegényebb emberek még szekérral vagy gyalog jártak akár Budapestre is, nemhogy a közeli városokba, falvakba.

A vásár végén az egy faluból valók összesereglettek, úgy ballagtak az állomásra. Dósa, aki nemcsak jómódú, de a zsugoriságig takarékos volt, nagy hangon szidta a vasutat, hogy olyan sokat kérnek a jegyért.

Meghallotta ezt egy ismerőse, és odaszólt neki:

- Milyen jegyet vett, gazduram?

- Hogyhogy milyen? Rendes jegyet vettem - felelte a gazda.

- Nem retúrjegyet?

- Nem.

Nem szóltak többet, de Dósa oldalát csak furdalta a kíváncsiság, végül nem állta tovább szó nélkül.

- Aztán az a retúrjegy vagy mi, olcsóbb?

- Olcsóbb bizony - bólintott rá a másik.

A gazda magában szentségelt, hogy a kelletténél drágább jegyet vett, ezért amikor odaért a jászárokszállási állomás pénztárához, határozottan beszólt az ablakon:

- Egy retúrjegyet Apátira!

Meg is kapta, hanem amikor fizetésre került a sor, igencsak meglepődött, hogy még a "rendes" jegy áránál is többet kér tőle a pénztáros. Megint szentségelt magában egy sort, de kifizette, hanem meg volt győződve, hogy az ismerőse bolondját járatta vele.

Az óraevő útbiztos

Egy kis keresetű útbiztos eladja az óráját, de szégyelli, hogy erre kényszerült, és úgy tesz, mintha megenné.

Élt valamikor a század elején Jászberényben egy útbiztos, aki igen csekély fizetést kapott, de még sokkal több is kevés lett volna neki, mivel gyakran nézett a pohár fenekére. Addig jutott, hogy sokszor csak görhe volt a vacsorája, de még azt is be kellett osztania, hogy tovább tartson, ezért néha úgy megszáradt, hogy alig bírta elrágni.

Egyszer végső szorultságában rákényszerült, hogy eladja a zsebóráját. Szégyellte azonban, hogy óra nélkül jár, ezért, amikor elindult a kocsmába, hogy az árát eligya, egy darab jó száraz görhét dugott a mellényén lévő órazsebbe.

A kocsmában már jó sokan voltak, az útbiztos megállt középen, és hangosan megkérdezte az egyik ismerőst:

- Hány óra van, te Jani?

Az ismerős megmondta, ekkor az útbiztos előkapta a darab görhét az órazsebéből, de úgy tartotta a markában, mintha a zsebórája lenne. Rápillantott, azután felkiáltott dühösen:

- A fene egye meg! Ez az óra mindig rosszul jár!

Azzal hirtelen bekapta a görhét, és nagy erővel rágni kezdte. A száraz görhe úgy ropogott a fogai között, mintha az óráját rágta volna. Az emberek bámulták, hogy a szájuk is tátva maradt, és még ma is emlegetik az útbiztost, aki órát evett.

Vallus István szüzdohánya

Vallus István egy jász delegáció tagjaként a pénzügyminiszternél jár, és megkínálja fináncnemlátta szüzdohánnyal.

Jóval az első világháború előtt, amikor a Jászberényben élő Vallus István még jó kiállítású fiatalember volt, egyszer valami fontos közügyben küldöttség ment Budapestre a pénzügyminiszterhez, s mint jómódú gazda, ő is tagja volta a küldöttségnek.

A miniszter annak rendje és módja szerint fogadta a küldötteket, majd a hivatalos kihallgatás után még ott marasztotta őket egy kis kötetlen beszélgetésre. Szó esett sok mindenről, az adókról, az árakról: a várható termésről, mígnem egyszer a miniszter észbe kapott, hogy hátha dohányos emberek is vannak a küldöttség tagjai között, akik már szívesen rágyújtanának, és egy díszes dobozból szivarral kínálta őket.

- Kóstolják meg az urak, ez valódi Havanna szivar!

Vallus István úgy érezte, hogy a szívességet viszonzni illik, elővette hát a kostök dohányzacskóját, és nyújtotta a miniszternek.

- No, maga meg ezt kóstolja meg, ez valódi fináncnemlatta szentandrászi szűzdohány!

A deputáció tagjai feszengeni kezdtek zavarukban, de a miniszternek az arcizma sem rándult.

- Köszönöm a szívességet - mondta -, de én nem dohányzom.

Elvette azért a zacskót a Vallus unszolására, megszagolta, és elismerte, hogy igen jó az illata.

A megnyújtott pihenő

Egy gazdát meg a béresét fedél alá kergeti az eső. A béres furfangosan meghosszabbítja a kényszerpihenőt.

Egy gazda és a béres együtt kapált a jászszentandrászi határban, s igencsak törölgették a homlokukról az izzadságot, mert fülledt volt a levegő, levél se rezdült.

- Meglátja gazduram, máma még lesz egy nagy zuháré - mondta a béres, amikor megállt egy pillanatra a homlokát törölni.

- Bárcsak itt volna már! - felelte a gazda. - Nagyon kéne egy kis eső.

Dél felé azután elsötétült az ég, meg is dördült hamarosan, s néhány perc múlva hatalmas porfelhőt kavarva feltámadt a szél. Éppen csak annyi idejük maradt, hogy bekocogjanak a közeli pajtába, máris eleredt az eső. Akkora cseppek hullottak, mint egy-egy verébtójtás.

A két kapás leheveredett a friss szénára, hallgatták az eső kopogását meg az égzengést. El is szunnyadtak egy kicsit, kifárasztotta őket a vakmelegben végzett munka.

Mire felébredtek, elvonult a vihar, de az eső szaporán csepergett, ha nem is zuhogott már úgy, mintha dézsából öntenék. Azután újra rákezdte, majd elcsendesedett, így ment ez néhányszor.

A gazda kezdte sokallani a kényszerpihenőt, de olyan jól elhelyezkedett a szénán, hogy nem akarózott felállni, hát odaszólt a béresnek:

- Nézze meg kend, nagyon esik-e még?

A béres komótosan kiballagott, nézett jobbra, nézett balra, s látta, hogy éppen csak szemerkél az eső, erősen szakadoznak már a felhők, nyugaton világosodik az ég alja, lehetne

kezdeni a munkát. De úgy gondolta, nem ártana még egy kis pihenő. Visszament hát nagy gondterhelten a pajtába.

- No, esik-e még? - kérdezte a gazda.

- Most éppen csak csepereg, de amarról még nagy jön - mutatott valami meghatározhatatlan irányba.

- No, ha jön, hát várjuk meg, hogy elmenjen - mondta a gazda.

Így azután pihengettek még egy kicsit, egészen addig, amíg ki nem sütött újra a nap.

A zálogváltás

Finomkodó fiatalok mellett üldögél az idős nagypapa, aki egy darabig hallgatja a társalgást, azután nem bírja tovább.

Csík János jászapáti szíjgyártó mester, aki szépséges unokáját, Szabari Rózsikát szinte elzárva tartotta, s a közelébe sem engedte a Vágó Pál nyári festőiskolájában dolgozó fiatal művészeket, idővel egy kicsit engedékenyebb lett. Mert ahogy telt-múlt az idő, a nála nevelkedő lány eladósorba került. Néhány helybéli fiatalember bejáratos lett tehát a házba. Vasárnap délutánonként néha eljöttek a Rózsika barátnői, a fiatalok zongorázással, játékkal, beszélgetéssel töltötték az időt.

Egy vasárnap délután, amikor a szokásosnál is népesebb társaság gyűlt össze, a fiatalok zálogosdit játszottak. Sok zálog gyűlt össze, nagy nevetésekkel kezdődött a kiváltásuk. Eleinte nem is volt baj, a "bűnösöknek" énekelni, táncolni, szavalni kellett, hogy a tárgyaikat visszakapják. Később azonban elfogytak az ötletek, egyre nehezebben találták ki, hogy mi legyen a zálogok kiváltásának az ára. Mind lehetlenebb dolgokat találtak ki, közben egyre nagyobbakat nevettek. Volt közben sok finomkodó "ah" és "óh", meg "no de János kérem!" és "kiskegyed", sőt "csókolom a kisztihandját".

Az öreg Csík ott ült a szoba sarkában egy hintaszékben, és hosszú pipájából rendíthetetlenül fújta a füstöt. Nem szólt közbe, kedvtelve nézegette a fiatalokat, csak a finomkodásuk nem tetszett neki.

Egyszer, amikor végleg kifogytak az ötletekből, Rózsika odafordult hozzá.

- Nagypapa! Találjon ki valamit! Mire büntessük Lacit, mielőtt visszakapná a zálogát?

Az öreg Csík tűnődött egy kicsit, a pipát is kivette a szájából, azután csak annyit mondott:

- Szarjatok a sipkájába!

Rózsika fülig pirult szégyenében, kis híja volt, hogy sirva nem fakadt. A többiek azonban értettek a ki nem mondott szóból is, és legalább aznap délutánra, az öreg jelenlétében, elhagyták a magakellető, finomkodó modort.

Álcsendőrök dohánykeresőben

Egy gazda azzal dicsekszik az ismerőseinek, hogy dohányt rejteget otthon, még hozzá olyat, amelyet finánc nem látott. Az ismerősök csendőrnek öltözve "letartóztatják", a dohányt elviszik, a végén azonban minden jóra fordul.

Élt Jászdózsán a harmincas években egy gazda, aki nagyon szeretett dicsekedni az ismerőseinek, különösen a bátorságával és az eszével volt nagyra. Egyszer elmesélte, hogy titokban szűzdohányt tart otthon.

- Nem félsz, hogy megtalálják a fináncok vagy a csendőrök? - kérdezték tőle.

- Nem félek én senki emberfiától! - válaszolta nagy hangon.

Két ismerőse akkor nem szólt semmit, hanem amikor a gazda elment, megbeszélték, hogy jól megrézfálják.

Másnap egy-egy darab alkalmas fát nagyjából puskaformára faragtak. Éjszaka hosszú köpenyt vettek föl, a fapuskát a vállukra akasztották, a kalapjuk mellé pedig egy csomó kukoricacímert tűztek ki, úgy lengedezett az ott, mint a csendőrök kalapja mellett a kakastoll. Lóra ültek, s egyenesen a nagyotmondó gazda házához rúgtattak. Ott leszálltak a lóról, és keményen megverték az ablakot.

- A törvény nevében! - kiáltották egy kicsit elváltoztatott hangon. - Azonnal nyissa ki az ajtót! Csendőrség!

A gazda holtraváltan jött elő, fehérebb volt, mint az inge, amelyben hált. A sötét éjszaka meg a félelem miatt nem jött rá, hogy kik állnak előtte. Igaz, jól a szemükbe húzták a kalapjukat.

- Hol a dohány? - tért rögtön a tárgyra az egyik "csendőr".

- Milyen dohány? - értetlenkedett volna a gazda, de a "csendőr" rárivallt:

- Töredelmes beismeréssel tán megmenekülhet kend a bitófától, hát csak elő a dohányt, de izibe!

- Az istállóban van - mondta akadozó nyelvvvel a gazda.

- No, akkor induljon előttünk!

- Kihozom a lámpát ...

- De nehogy szökni próbáljon kend, vén csaló - szólt utána a "csendőr". - Körülvettük a házat, és parancsunk van, hogy lőjünk az első gyanús mozdulatra.

A gazda bement, elővette a viharlámpát, de úgy reszketett a keze, hogy csak a harmadik szál gyufával tudta meggyújtani. A felesége meg olyan félhangosan szidta, nehogy kihallatsszon.

- Megmondtam, hogy bajt hoz ránk az a бүdös dohány! De ha már megvan, legalább a száját tartotta volna! Tudom, hogy fűnek-fának elfecsegte, mint egy vénasszony, de megmondom, hogy ha az Isten megsegít, nekem többet nem hoz a házhoz ...

Még akkor is mondta, amikor a gazda már kiment a lámpával, és a "csendőrök" előtt elindult az istállóba. Most sem ismerte meg őket, úgy megijedt, eszébe sem jutott, hogy álcsendőrök járatják vele a bolondját.

- Hol van? - kérdezte az egyik, amikor megálltak odabent.

- A padláson.

- No, hozza csak le!

Nyögve, szuszogva fölmászott a gazda, lehozott egy jó tarisznyányi dohányt, amelyet vászonba csavarva rejtegetett a széna között.

- Hozza csak le a többit is!

- De pattanjon ám! Ha a seggébe eresztek egy golyót, majd fürgébb lesz!

Visszamászott a gazda, lehozott még ugyanannyi dohányt.

- Nincs több? - kérdezte félelmetesen villogó szemmel a két "csendőr".

- Nincs.

- Biztos?

- Biztos.

- Megnézzük?

- Isten engem úgy ...

- Ne esküdözzön kend! - kiáltott rá az egyik "csendőr", azután így szólt: - A bűnjelet lefoglalom! Kend vegye a vállára, azután aló! Megyünk a laktanyába.

A gazda a két batyu dohánnyal ballagott az utcán, a "csendőrök" pedig lóháton követték.

- Aztán miféle dohány ez? - kérdezte az egyik, amikor egy kicsit elhaladtak a háztól. - Milyen úton szerezte kend?

- Tisztességes úton szereztem! - bizonygatta a gazda. - Isten engem úgy ...

- Ne esküdjön kend! - rivallt rá megint az egyik "csendőr". - Tisztességes úton szűzdohányt nem szerezhetett, de ha már a törvény ellen vétett, legalább Isten ellen ne vétkezzen a hamis esküdjéssel! Különben legyen csak nyugodt, majd kiderül a vallatásnál, hogy jutott ahhoz a dohányhoz!

A "vallatás" szóra szállt csak igazán inába a bátorsága a gazdának.

- Finánc nem látta ugyan - mondta vacogó foggal -, de nem loptam, nem raboltam.

Többször is hátra akart nézni beszéd közben, de a "csendőrök" mindig rárivalltak:

- Előre nézzen kend!

Hanem ahogy haladtak egy darabot, az egyik "csendőr" egy kicsit enyhébb hangon megkérdezte:

- Csakugyan nem lopta a dohányt?

- Isten engem ... ! - kapott a szón a gazda. - Nem hát, megesküszöm akármire ...

- Mondtam már, hogy ne esküdjön kend, ellenben adja ide a dohányt, és tűnjön el, amíg meg nem gondoljuk magunkat!

A "csendőrök" elvették a két, batyuba csavart dohányköteget, a gazda meg kétszer sem mondatta magának, eliramodott egy pillanat alatt.

Hanem a két ismerőse egy másik utcában lóháton hamarabb visszaért a házhoz. A lovakat egy kicsit távolabb kicsapták az árokpartara, a fapuskákat meg a batyukat lefektették a kerítés mellé, a kukoricacímert meg eldobták a kalapjukról. Ahogy a gazda lógó orral hazaért, előlépek a sötétből, és ráköszöntek.

- Aggyonisten!

A gazda már nem is csodálkozott, hogy ott látja őket, azon az éjszakán már semmin sem tudott csodálkozni.

- Azért jöttünk, hogy adhatnál egy kis dohányt - kezdte az egyik ismerőse. - Most elvinnénk, az éjszaka elég sötét, senki sem látja meg.

- Nincs már nekem dohányom! - sóhajtotta szomorúan a gazda.

- Nem fogyhatott el egy nap alatt - erősködött az egyik ismerős.

- Hogyne lenne, hiszen tegnap még dicsekedtél vele - tette hozzá a másik.

- Nem is fogyott el - folytatta újabb nehéz sóhajjal a gazda -, hanem elvitték a csendőrök. De még engem is majdnem elvittel velem együtt, örülhetek, hogy legalább én megszabadultam.

- Pedig azt mondtad, hogy te nem félsz senki emberfiától.

- Ha láttátok volna őket, megértenétek - mondta a gazda. - Ezek nem idevalósiak voltak, vagy újak, soha nem láttam őket azelőtt, és olyan vérszomjasak ...

Ezt már nem bírta ki nevetés nélkül a két ismerős. Összegörnyedtek, a hasukat fogták, a gazda meg értetlenül nézett egyikről a másikra, hogy hát mi ebben olyan nevetséges, azután lassanként világosság gyúlt az agyában.

- Ti voltatok?

A másik kettő csak bólogatni tudott, hang nem jött ki a torkukon a nevetéstől.

- Hát a dohány?

- Megvan! - nyögte ki nagynehezen az egyik.

A kerítés mellett ott volt a két batyu. A gazda felkapta őket, egy pillanatig maga sem tudta, hogy haragudjon-e vagy nevéssen, azután elnevette magát.

A szomszédasszony üzenete

A "jóbarátok", ahelyett, hogy tartóztatnák, hazaküldik az egyik apáti gazdát, amikor úgy gyanítják, megy valaki a feleségéhez. Ő azonban hamarabb hazaér, mint a másik, így nem történik baj.

Kedvelt hely volt Jászapátin a Gazdakör, különösen vasárnap délután. Ott volt olyankor a gazdatársadalom színe-java. Iszogattak, kártyáztak, tréfálkoztak, sokszor egymás rovására is.

Egyszer, már estefelé népes társaságban együtt üldögélt két gazda, Urbán Béla meg a barátja. Nemcsak egyszerűen jóbarátok voltak, a rossz nyelvek szerint, de lehet, hogy nem csupán szerintük, Urbán el-eljárogatott a barátja feleségéhez. Ahogy ez lenni szokott, már majdnem mindenki tudott a dologról, kivéve a férjet, vagy ha tudott is talán, úgy tett, mintha nem tudna. Amikor már jól besötétedett, egyszer a barát kiment az udvar végébe a dolgát elvégezni, s amíg odavolt, fölállt Urbán, és odaszólt a közelében ülőkhöz:

- Tartóztassátok már Lajost egy kicsit, ha visszajön, jövök én is nemsokára!

- Jól van - mondta az egyik asztalszomszéd - menj csak nyugodtan.

Urbán elment, az asztalnál ülők meg összekacsintottak, mert sejtették, hogy hová indult. Azután, ahogy két perc múlva a barát visszajött, az egyikük odaszólt neki:

- Ejnye, téged meg keresett a szomszédasszonyod. A feleséged, Rózsika üzente, hogy siess haza, mert valami történt a háznál.

A barátnak sem kellett több, majdnem futva igyekezett hazafelé a legrövidebb úton. A felesége nem is tudta mire vélni a dolgot.

- Hát maga már ilyenkor hazajött? - kérdezte csodálkozva.

- Te üzentél a szomszédasszonnyal, hogy történt valami ...

- Üzent ám a kórság, én ugyan nem!

A férje éppen kezdte volna szidni a gazdakörbelieket, hogy nem átalították ilyen buta tréfával megviccelni őt, amikor beóvakodott Urbán, aki másik úton jött, és nem is sietett annyira. A barát meg sem kérdezte, mi szél hozta, azonnal elmesélte neki a dolgot. Urbán pedig mentegetőzve azt mondta:

- Megbánták már, hogy így tréfáltak veled, engem küldtek utánad, hogy hívjalak vissza, de úgy siettél, hogy nem értelek utol.

Hogyan tört el Lehel kürtje?

Egy iskolába fiatal tanító érkezik, aki nem a Jászságból származván mit sem tud Lehel kürtjéről. Emiatt csúnyán leszerepel a tanfelügyelő előtt.

Jászfényszarun vagy Jászfelsőszentgyörgyön történt, mesélik így is, úgy is, valamikor a két háború között az iskolába fiatal tanítót helyeztek, aki "gyüttment" volt, vagyis nem a Jászságból származott, sőt azelőtt hírért sem nagyon hallotta ennek a vidéknek. Egyébként ügyes ember volt, szépen okosodtak a gyerekek a keze alatt, mindenki meg volt vele elégedve, és szerették közvetlen, de szelíd, tisztelettudó modora miatt is.

Egyszer tanfelügyelő látogatott az iskolába, aki igen gyorsan meggyőződhetett róla, hogy milyen okosak a gyerekek, s egyre nagyobb elismeréssel figyelte az ifjú tanító munkáját, aki az óra vége felé odafordult hozzá.

- Tanfelügyelő úr, kérem, tessék talán kérdezni!

A tanfelügyelő, aki lelkes jász volt, maga is megszállott kutatója a Jászság múltjának, rámutatott az egyik kisfiúra.

- Fiacskám! Meg tudnád nekem mondani, hogyan tört el Lehel kürtje?

A gyerek zavartan állt egy darabig, azután azt mondta:

- Nem tudom.

A tanfelügyelő azonban nem hagyta annyiban.

- Dehogynem! Te biztosan tudod, gondolkozz csak!

A gyerek elvörösödött, már-már eltört nála a mécses, azután mégis dacosan kihúzta magát.

- Nem én törtem el!

A tanfelügyelő döbbsen nézett a tanítóra, aki Lehel kürtjéről semmit sem tudott, viszont úgy érezte, kötelessége megvédeni a tanulóját az igaztalan vád ellen, ezért nyomatékosan így szólt:

- Tanfelügyelő úr kérem! Ha ez a gyerek azt mondja, hogy nem ő törte el, akkor hihetünk neki, én ismerem, nem szokott hazudni!

Kerékpárhalál

A jászberényi tanítóképző igazgatóhelyettese új szabályt alkot a kerékpárok elhelyezésére, de néhány diák csínye miatt vitába keveredik az egyik tanártársával, tanulói nagy örömére.

Még a háború előtt történt, a jászberényi tanítóképző igazgatóhelyettese kezdte rossz szemmel nézni, hogy a bejáró tanulók a díszbokrok tövébe, meg az intézet udvari falához a hűvösbe támasztják a kerékpárjaikat, letördelve velük a bokrok vesszőit, leverve a falról a vakolatot. Csináltatott hát egy állványt, és kiadta a rendeletet, hogy a falak és a bokrok kímélése miatt attól a naptól kezdve a kerékpárját mindenki köteles ott tartani.

A baj csak az volt, hogy az állványt olyan helyen állította föl, ahová reggeltől estig odasütött a nap. A diákok mégsem mertek ellenkezni, de a matematika-fizika tanára úgy gondolta, hogy a szabály ugyan szabály, de majd ő lesz a kivétel, aki a szabályt erősíti, éppen ezért a kerékpárját továbbra is a falhoz, a hűvösre támasztotta.

A diákokat bosszantotta, hogy a tanár semmibe veszi az igazgatóhelyettes rendeletét, miközben az ő kerékpárjaik ott forrósodnak a napon, és elhatározták, hogy elégtételt vesznek érte.

Egy reggel, amikor a tanár, szokása szerint, ismét a falhoz támasztotta a kerékpárját, felszaladtak az igazgatóhelyetteshez.

- Felháborító - mondták -, hogy egyes fegyelmetlen diákok semmibe veszik az igazgatóhelyettes úr rendelkezéseit! Mi már többször is figyelmeztettük őket, hogy tegyék a kerékpárjaikat az állványra, de hiába. Most is ott van egy a fal mellett. Úgy érezzük, már nem hallgathatunk tovább, szólnunk kellett az igazgatóhelyettes úrnak.

- Köszönöm, fiúk! - felelte az igazgatóhelyettes, aki aznap egyébként is dühös volt valamiért, és ez az eset még jobban felmérgette. - Teszek róla, hogy ilyesmi többet ne forduljon elő.

Azzal levágatott a lépcsőkön, és anélkül, hogy megnézte volna a névtábláját, elvonszolta a faltól a szerencsétlen kerékpárt, és kivágta az udvar közepére, hogy csak úgy porzott. De még ez sem volt elég, hogy megnyugodjon, hanem tiporni kezdte, amitől a küllői úgy összegabalyodtak, hogy akár el is lehetett volna dobni mind a két kerekét.

A diákok azonban ezt már nem várták végig, hanem rohantak a kerékpár tulajdonosához.

- Tanár úr! - kezdték lihegve. - Nagy baj van! Az igazgatóhelyettes úr éppen most tapossa szét a tanár úr biciklijét!

A tanár végig sem hallgatta a mondókájukat, rohant az udvarra, ahol az igazgatóhelyettes még mindig taposta a biciklit, vagyis ami még maradt belőle.

Azonnal összevesztek, vadul gesztikulálva ordítottak egymásra, kis híja, hogy ölre nem mentek az udvar közepén az ablakokban figyelő diákok nagy mulatságára.

Kinek a képe?

Leltározás közben némi félreértés támad, hogy mit is ábrázol az egyik festmény.

Amikor 1962-ben egyesült a jászberényi és a jászapáti járás, általános leltározás kezdődött az apáti járási tanácsnál és a felügyelete alá tartozó intézményeknél, többek között a művelődési házban is.

Volt ott egy szép kép, Chiovini Ferenc delelő tehéncsordát ábrázoló festménye, amely a járási tanácstól került át a művelődési házba, így hát leltárilag nem tartozott a ház berendezési tárgyai közé.

Amikor a leltározók a képhez értek, a munkában segédkező Farkas Andor művészeti előadó segítőkészen azt akarta jelezni, hogy a festmény nem a művelődési ház tulajdona, ezért teljes természetességgel így szól:

- Ez a járási művelődési csoport képe!

Fogsor a hordóból

Mulatságon elveszti a fogsorát egy öregember, és hiába próbál fel hármat is, a sajátját nem találja meg.

Jászkiséren történt a hatvanas évek közepe táján, hogy a termelőszövetkezetben valami évfordulót ünnepeltek, természetesen nagy vacsorával. Szervező bizottság alakult, amelynek tagjai töviről-hegyére megbeszéltek, ki mit javasol, kinek mi lesz a feladata. Az egyik leleményes rendező - okulva korábbi hasonló vacsorák tapasztalataiból - így szólt az elnökhöz:

- Én azt gondolom, ki kellene tennünk a fészker végébe egy vashordót. Megmondanánk előre az embereknek, hogy ha valakit utolér a rosszullét, és szóval muszáj kikötni a bornyút, a hordóhoz menjen, ne szanaszét intézzék el világ csúfjára.

A javaslatot egyhangúlag elfogadták, két okból is: nem kell kerülgetni meg takarítani, amit a rossz gyomrú részek szanaszét hagynak, a hordó tartalmát pedig megeszik a disznók, még az se vesszen kárba.

A vacsora igen jól sikerült, s a hajnalig tartó mulatozás és eszemiszom közben sokan fölkeresték a hordót.

Másnap úgy tizenegy tájban az elnök már bent volt az irodájában, amikor bekopogtatott egy idős téesztag.

- Baj van, elnök elvtárs - kezdte röstellkedve.

- Mi baj?

- Az éjjel elvesztettem a fogsoromat - hangzott a bánatos válasz.

Az elnök másnapos volt egy kicsit, a másnapos ember pedig türelmetlenebb, méregbe jött, hogy ilyesmivel is hozzá fordulnak, de nem mutatta.

- Sebaj - mondta tettetett vidámsággal. - Majd meglesz az, ne búsuljon! Ha máshol nem, hát a hordóban.

Az öreg azonban csüggedten legyintett.

- Nem hiszek én már abban. Nem mondom, volt benne három is, de hiába próbáltam fel mind, egyik sem passzolt.